

Synpunkter på lagrådsremissen Upphållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Lärarnas Riksförbund har ombetts inkomma med synpunkter på rubricerad lagrådsremiss.

Det oroliga omvärldsläget, med krig och nöd i alltför stor del av världen, utsätter såväl människor på flykt och de människor som stannar kvar i hemlandet för extrema påfrestningar. Förbundet kan konstatera att det är påfrestningar som världssamfundet och EU inte gemensamt klarat av att lösa.

Vi känner en stor delaktighet i att skolan ska klara de utmaningar som vi står inför och vi vet att många av våra medlemmar även på ett personligt plan delar denna ambition. Förbundets roll är att medverka till att det skapas bästa tänkbara förutsättningar för våra medlemmar att hantera situationen i varje klassrum.

Förbundets generella uppfattning är att nyanlända individer som enligt skollagen fortfarande har rätt att påbörja utbildning inom ramen för gymnasieskolan bör ha rätt att få slutföra denna utbildning inom rimlig studietid. En sådan åtskillnad är rimligare än den 25-årsgräns regeringens remisspromemoria talar om. Personer som har rätt att påbörja sin gymnasieutbildning inom vuxenutbildningens ram tillhör enligt skollagen en annan kategori, vilket också bör gälla nyanlända.

Hur en eventuell åldersbestämning sker är inget som ligger inom förbundets kompetensområde och vi tar ingen ställning till detta. Att det däremot måste ske på ett humant och rättssäkert sätt är en självklarhet, detsamma gäller bedömning av möjlighet till ordnat mottagande i hemlandet.

Lärarnas Riksförbund vill däremot med bestämdhet markera att förslaget inte kompenserar huvudmännen för de kostnader som uppstår om förslaget genomförs, vilket är en orimlighet. Om inte huvudmännen kompenseras finansiellt, kommer lärarna som redan har en mycket ansträngd arbetssituation inte att kunna tillgodose

de behov av insatser och utbildning som krävs, vare sig de sker inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen.

Förslaget får dock aldrig leda dithän att lärarna på något sätt görs delaktiga i processen som har med asyl och uppehållstillstånd att göra. Detta ansvar måste regeringen och den myndighet regeringen bemyndigar ta och inte lärarna. Så som förslaget är utformat i dagsläget, tycks lärarna och rektorerna få ta en stor del av detta ansvar. Det är förbundets mycket bestämda uppfattning att så inte får bli fallet.

Lärarnas Riksförbund underkänner vidare den konsekvensanalys som presenteras i remisspromemorian och kräver, till följd av det ofullständiga underlaget, återremittering. Det saknas helt enkelt vitala delar i remissen vilket gör den ofullständig. Förbundet vill trots detta framhålla följande preciseringar angående konsekvensanalysen:

- Det saknas en relevant konsekvensanalys i anslutning till remissens förslag. Konsekvenser för domstolväsendet berörs, medan en analys för utbildningsväsendets räkning helt saknas. Det står dock klart att förslagen, om de genomförs, kommer att påverka de ekonomiska, pedagogiska och personalförsörjningsmässiga förutsättningarna genom det stora antalet studerande på gymnasial nivå inom gymnasieskola och vuxenutbildning. Det är direkt uppseendeväckande att endast domstolväsendet berörs i analysen, då de stora konsekvenserna rör utbildningsväsendet.
- Förslagen kommer, om de blir verklighet, att medföra en stor ökning av behovet av olika former av stödinsatser, främst när det gäller undervisning i svenska språket och liksom även undervisning och studiehandledning på modersmålet. Detta är behov som visserligen redan finns i dagsläget, men det behöver ändå analyseras i skenet av lagrådsremissens förslag. Givet vissa delar av gruppens låga utbildningsnivå är det troligt att även behovet av specialpedagogiskt stöd kan komma att stiga.
- Remissen behöver ta lärarförsörjningsfrågan i beaktande, även om Skolkommissionen redan har ett sådant uppdrag. Skolverket har visat att bristerna är särskilt stora inom SFI/svenska som andraspråk och modersmål. De exakta konsekvenserna ur ett lärarbristperspektiv behöver redovisas.
- Alla reformer och regeländringar som berör utbildningssektorn måste innehålla en analys av de ekonomiska kostnaderna. Det handlar i detta fall om ett omfattande behov av satsningar inom gymnasieskola och vuxenutbildning, i syfte att garantera att varje individs utbildning håller hög och jämn kvalitet. En tydlig kostnadsberäkning behöver därför bifogas remisspromemorian.

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

3(3)

Dnr
345/16

Lärarnas Riksförbund ser fram emot att få ta del av ett nytt remissförslag inom kort.

Stockholm 9 januari 2017

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Åsa Fahlén
Förbundsordförande

Olof Lundborg
Utredare